

استادیار جامعه المصطفی مشهد عنوان کرد: "رمضان" ماه توحید و حضرت خدیجه سلام الله علیها مادر توحیدگرایان

استادیار جامعه المصطفی مشهد با بیان اینکه ماه رمضان ماه توحید و ماه توحیدگرایان است، به بیان فضائلی از حضرت خدیجه (س) در منابع تفسیری شیعه و اهل سنت پرداخت. به گزارش روابط عمومی مجمع جهانی تقریب مذاهب اسلامی، دکتر «فاطمه سادات علوی» استادیار جامعه المصطفی مشهد، عصر سه شنبه 7 اردیبهشت 1400 در وبینار بانوان تقریبی استان های خراسان رضوی، شمالی و جنوبی با عنوان «رمضان، بهار معنویت و همدلی»، طی سخنانی اظهار کرد: نبی مکرم اسلام حضرت محمد مصطفی (ص) ماه مبارک رمضان را «شهرای» نامید؛ چون روزه مال خداست و این ماه، ماه روزه است و رمضان، نامی از نام های مبارک خداوند سبحان است؛ پس رمضان در حقیقت، شهرای است. خداوند روزه را در این ماه واجب کرده است و روزه فقط مال خداست.

وی افزود: ابن اثیر در نهاییه چنین می گوید: یکی از نکاتی که خداوند متعال بر اساس حدیث قدسیه «لَمْ يَوْمٌ لِيَّ وَلَا أَوْلَادٍ لِيَّ» فرمود، این است که هیچ ملتی از ملت های مشرک و بت پرست، برای بت ها روزه نمی گرفتند؛ اگرچه برای بت ها نماز می خواندند، قربانی می کردند و مراسم دیگر داشتند؛ روزه تنها برای خداست و هیچ مشرک و بت پرستی برای تقرب به بت، روزه نگرفته است. پس

روزه برای خداست و ماه رمضان، ماه خداست؛ ماه توحید است؛ ماه توحیدگرایان است؛ ماه موحدان است.

علوی خاطرنشان کرد: از سوی دیگر ماه رمضان، ماه بهار قرآن است؛ چنانچه امام محمد باقر؛ در این زمینه فرمودند: «لِكُلِّ شَيْءٍ رَّبيعٌ وَ رَّبيعُ الْقُرْآنِ شَهْرُ رَمَضَانَ؛ برای هر چیزی بهاری است و بهار قرآن، ماه رمضان است.» همچنین ماه رمضان، ماه نزول قرآن است، چنانکه خداوند متعال فرموده: «شَهْرُ رَمَضَانَ الَّذِي أُنْزِلَ فِيهِ الْقُرْآنُ هُدًى لِّلنَّاسِ وَ بَيِّنَاتٍ مِّنَ الْهُدَىٰ وَالْقُرْآنِ...؛ ماه رمضان است ماهی که قرآن، برای راهنمایی مردم، و نشانه های هدایت، و فرق میان حق و باطل، در آن نازل شده است.» (بقره: ۱۸۵)

وی در ادامه سخنان خود به مناسبت ماه مبارک رمضان که ماه نزول قرآن، ماه توحید و ماه توحیدگرایان است، آیاتی از قرآن کریم را که به اقسام توحید (ذاتی، صفاتی، عبادی، افعالی، خالقیت و ربوبی) اشاره دارد ذکر کرد و افزود: یکی از شخصیت هایی که بیشترین حق را به گردن ما مسلمانان دارند و بیشترین زحمت را برای اعتلای کلمه توحید در جهان، متقبل شده اند، حضرت ختمی مرتبت محمد مصطفی (ص) هستند و در بین زنان، اولین کسی که به اسلام ایمان آورد و تمام هم و غم خویش را برای دفاع از اسلام و آموزه های اسلامی و اعتلای کلمه توحید به کار بست حضرت خدیجه کبری سلام الله علیها است.

این استاد دانشگاه افزود: حضرت خدیجه سلام الله علیها زنی طاهره، زکیه، راضیه، و مرضیه بود. در زیارتنامه منسوب به حضرت خدیجه علیها السلام چنین آمده است: «... السلام علی أزواجک الطاهرات الخیرات أمهات المؤمنین خصوصاً الصدیقة الطاهرة الزکیة الراضیة المرضیة خدیجة الکبری أم المؤمنین؛ سلام بر همسران پاک و نیک تو، مادران مومنان به خصوص سلام بر بانوی راستین و پاک و پاکیزه، خشنود و پسندیده، خدیجه بانوی بزرگ، مادر مومنان علیها السلام.

علوی ادامه داد: خداوند در سوره مبارکه احزاب، آیه 6، حضرت خدیجه کبری(س) و سایر همسران پیامبر(ص) را مفتخر به کنیه «أم المؤمنین» نموده و فرموده است: «الذَّبیُّ» أَوْلَىٰ بِأَلْمُؤْمِنِینَ مِنْ أَنْفُسِهِمْ وَأَزْوَاجُهُ أُمَّهَاتُهُمْ» پیامبر(ص) نسبت به مؤمنان از خود آنها، اولی است و همسران او، مادران آنها محسوب می شوند. لذا یکی از ارزشمندترین کنیه های حضرت خدیجه (س) این بود که پیامبر(ص) او را به فرمان خدا به عنوان پرافتخار «اُمُّ الْمُؤْمِنِینَ» مفتخر ساخت؛ چرا که آن زن فداکار و پراخلاص، در روزگار غربت اسلام و مسلمانان، مانند مادری فداکار، برای نجات و آسایش آنان کوشید و همه ی ثروت، امکانات و نفوذ اخلاقی و اعتبار اجتماعی خود را برای دفاع از اسلام و اعتلای کلمه توحید، هزینه کرد و از موقعیتی که در بین خانواده های قریش داشت و نفوذ سیاسی،

اقتصادی، اجتماعی که در بین آنها داشت استفاده نمود تا بتواند از اسلام محافظت کند؛ بخصوص در دوره سه ساله محاصره اقتصادی که مسلمانان در شعب ابی طالب بودند حضرت خدیجه (س) تمام همت خود را به کار بست برای تهیه آذوقه و پوشاک برای مسلمانان، برای کم کردن شدت سختی محاصره اقتصادی و برای اینکه بتواند با قبایل مشرک مکه صحبت و تعامل کند برای اینکه حصر را بشکنند و به پایان برسانند. به پاس تمام این خدمات، خداوند متعال در قرآن کریم، ایشان را به لقب «اُمُّ الْمُؤْمِنِينَ» مفتخر ساخته است. پیامبر گرامی اسلام (ص) نیز به ایشان فرمود: «یا خدیجه! اَنْتِ خَيْرُ اُمِّ مَّهَاتِ الْمُؤْمِنِينَ وَ اَفْضَلُهَا وَ سَيِّدَةُ نِسَاءِ الْعَالَمِينَ؛ ای خدیجه! تو بهترین مادر ایمان آوردگان، برترین آنان و سالار زنان گیتی هستی.»

وی در ادامه به ذکر فضایل حضرت خدیجه (س) در منابع اهل سنت پرداخت و گفت: در فضایل حضرت خدیجه کبری سلام الله علیها، در تفاسیر شیعه و سنی، در ذیل برخی آیات، اشاره به نام حضرت خدیجه کبری سلام الله علیها شده است. به عنوان نمونه ذیل آیات 6 تا 10 سوره مبارکه ضحی «أَلَمْ يَجِدْكَ يَتِيمًا فَآوَى وَ وَجَدَكَ ضَالًّا فَهَدَى وَ وَجَدَكَ عَائِلًا فَأَغْنَى ۚ ۝۸ فَأَمَّا الْيَتِيمَ فَلَا تَقْهَرْ ۚ ۝۹ وَأَمَّا السَّائِلَ فَلَا تَنْهَرْ ۚ ۝۱۰» در تفاسیر اهل سنت آمده است: کلمه «عائل» به معنای تهیدست است که از مال دنیا چیزی ندارد. زمانی که رسول خدا (ص) عائل و تنگدست بودند خدای تعالی او را از طریق ازدواج با حضرت خدیجه (س) بی نیاز گردانید و خدیجه کبری (س) تمام دارایی خود را به آن حضرت بخشید. در تفاسیر عامه و خاصه و در روایات اهل بیت = آمده است که مراد از «بی نیاز ساختن پیامبر اکرم (ص)» دارایی خدیجه کبری (س) بود که همه را در طبق اخلاص گذارد و برای حمایت از مسلمانان در اختیار رسول خدا (ص) قرار داد. [(قرطبی در تفسیر خود می نویسد: یعنی تو را به واسطه خدیجه رضی الله عنها بی نیاز نمود. قرطبی، محمد بن احمد، الجامع لاحکام القرآن، ج 21، ص 99) (شیخ صدوق، محمد بن علی، معانی الاخبار، ص 53)]

علوی همچنین به تفسیر آیه 42 سوره مبارکه آل عمران در منابع اهل سنت اشاره کرد و گفت: در این آیه آمده است: «وَإِذْ قَالَتِ الْمَلَائِكَةُ يَا مَرْيَمُ إِنَّ اللَّهَ اصْطَفَاكِ وَطَهَّرَكِ وَاصْطَفَاكِ عَلَى نِسَاءِ الْعَالَمِينَ» در تفاسیر ذیل این آیه، روایتی از وجود مقدس پیامبر (ص) به چشم می خورد مبنی بر اینکه آن حضرت، خطاب این آیه را نه فقط به حضرت مریم (س)، بلکه خطاب به چهار زن برتر جهان هستی دانسته اند. [روی انه (ص) قال: سادات نساء العالمین أربع: خدیجه بنت خویلد، فاطمه بنت محمد (ص)، آسیه بنت مزاحم، مریم بنت عمران. (قرطبی، محمد بن احمد، الجامع لاحکام القرآن، ج 4، ص 83) (ابن ابی الحدید، عزالدین بن ابوحامد، شرح نهج البلاغه، ج 10، ص 266)]

این حدیث گویای این واقعیت است که مصداق دیگر این آیه شریفه، حضرت خدیجه (س) می باشد.

وی در پایان ابراز امیدواری کرد که با اجماع مسلمانان به ویژه علمای اسلام، بر اصول مسلم و مشترک اسلامی، غبار مهجوریت از چهره ستارگان عالم اسلام، همچون حضرت خدیجه کبری سلام الله علیها و حضرت فاطمه زهرا سلام الله علیها و اهل بیت علیهم السلام برداشته شود.